

~~07/500~~
IOAN C. BRĂȚIANU

POLITICA EXTERNĂ A ROMÂNIEI

1868

B.C.U. "Carol I" Bucuresti

C140202

~~04/505~~

NOTITA ISTORIOA

Am intitulat discursul ce publicăm aci „Politica externă”, de și nu se vorbește numai de aceasta. Partea de la început însă care tratează politica internă este prescurtată, pe când cealaltă este mai întregă reprodusă; de aceea am dat titlul acesta, în locul titlului mai precis, dar puțin expresiv: „în discuțiunea adresei”.

Ioan Brătianu își începe cariera politică la 1848; atunci el este împreună cu Rosetti, unul dintre conducătorii revoluțiunii. După ce se întoarce din exil, ia parte la toate mișcările politice din țară; unirea, alegerea lui Cuza, unirea definitivă. De asemenea el este unul dintre conducătorii loviturii de la 11 Februarie 1866. După urcarea pe tron a princepelui Carol, Brătianu a fost în mai multe rânduri prim-ministru, sub el s'a făcut războiul din 1877, s'a proclamat independența României, s'a proclamat regatul fapte cu totul recente și pe cari nu e nevoie să le mai reaminti și a le lauda.

Brătianu a murit în 1891 după ce se retrăsese dela putere.

Ne e potrivit ca scopul colecțiunii de față să prezente activitatea politică a lui Brătianu

se va face mai târziu. Vom spune numai împrejurările cari au motivat acest discurs.

Era președinte al consiliului în 1868 se deschide sesiunea ordinară la 15 Noemvrie, dar împrejurările externe îl silăscă a demisiona. Ministrul de externe austro-ungar (de când se făcuse dualismul) publică așa numita „*Carte Rosie*” colecțiune de acte diplomatice, și acolo acuza România și în specie guvernul lui Brătianu că are o atitudine agresivă față de Austro-Ungaria, că persecută pe Evrei, etc. Brătianu, deși avea majoritate în Cameră, preferă a se retrage chiar la începutul sesiunii, ca să poată vorbi mai liber și să dea explicațiunile pe cari ca ministru nu le-ar fi putut da. De aceea și zice Cogălniceanu, care era ministru de interne în noul cabinet, că Brătianu a vorbit așa cum simte orice inimă de Român, și că și dânsul ar fi rostit poate aceleași idei dacă nu s'ar fi aflat pe banca ministerială.

Discursul acesta este unul din cele mai frumoase ale lui. E atâta mișcare, atâta sinceritate în mărturisirea greșelilor, atât dor de țară încât uși incorectitudinile formei pentru a te duce cu gândul la acele momente în cari glasul lui putornic, accentul lui cald, figura aceea care a lăsat o neștersă amintire în mintea ori-cui i-a văzut vre-o dată, ochii aceia plini de expresie, ridicau furtune de aplauze și în cari adversarii lui trebuie să se fi simțit mici și învinși ca desăvârșire.

Brătianu nu-și studia discursurile. Plin de cunoștințe despre afacerile țării, în curent cu politica internă și externă, el nu cantă dacă fraza e corectă, dacă expresiile sunt pe deplin precise, dacă nu cumva se

repetă; el caută să convingă și să pasioneze, vorbește mai mult inimii de cât rațiunii, — căci în adevăr, dacă ar fi să caracterizăm cu o vorbă viața lui Brătianu. ori cari ar fi erorile lui politice, ar trebui să zicem că a fost: o *inimă mare!*

POLITICA EXTERNĂ A ROMÂNIEI¹⁾

D. Președinte. D-l I. Brătianu are cuvântul spre a vorbi în fond.

D. I. C. Brătianu. . . . . .

D-lor, onor. d. Apostoleanu a zis că administrațiunea noastră a fost atât de tiranică, atât de vicioasă și de corupătoare, în cât eu singur am fost silit să declar, când ne-am dat demisiunea, că eșim de la putere pentru interesul națiunii, că adică să scape poporul de administrațiunea noastră.

Voi da explicațiuni, nu onor. d. Apostoleanu... Nu mă voi explica pentru d-lui, ci mă voi explica pentru Cameră, pentru țara întreagă și poate chiar pentru dincolo de frontieră. Vă mărturisesc, d-lor, că am fost tare mâhnit, am simțit că inima mi se strânge din ce în ce mai mult, văzând că d. Apostoleanu face rechizitoriul nu ministerului trecut, ci țării întregi; căci dacă în-

---

¹⁾ După „Monitorul Oficial”.

tr'o țară care se bucură de toate libertățile, este cu puțință ca un om, care s'a suit pe treptele puterii, numai prin aceasta să-i fie destul să sugrume voința națiunii întregi, s'o paralizeze în toate acțiunile ei ca prin farmec—cum zic inamicii noștri — atunci acea țară ar fi pierdută, ar merita calificările ce-i fac în străinatate inamicii ei. (Aplause).

Eu nu zic că sub administrațiunea, din care am avut onoarea a face parte, nu s'au făcut greșeli și nu una, dar mai multe, căci numai un șarlatan și un neghiob, fiind la putere, ar îndrăzni să zică că nu face greșeli; căci dacă în administrațiunea intereselor personale și pe toată ziua facem greșeli, dar încă când cineva are să administreze interesele unei națiuni întregi, unei țări care este mai cu seamă în condițiunile în cari se află azi România, când este chemată a-și spăla toate petele, toate plăgile trecutului și a se lupta cu toată puterea contra tuturor amenințărilor ce i ce fac? (Aplause).

(Oratorul răspunde unei întreruperi a deputatului Negură și apoi continuă):

Vorbiam de administrațiune, d-lor, și afirmam că am făcut greșeli; eu singur chiar mi le imput mai mult de cât aceia cari se bucură că le-am făcut. Să dea Dumnezeu să nu mai fie Români cari să se bucure de gre-

șelile Românilor, ci să fie numai străinii cari să aibă asemenea bucurii. D. Apostoleanu, între altele, mă acuză și de sugrumarea libertăților publice. Dar cari sunt acele libertăți publice sugrumate? Căci, încă odată, cred că națiunea română nu e așa de jos căzută cum o credeți d-voastră și cum vă siliți a o arăta chiar în ochii străinilor! (Aplause).

(Oratorul răspunde unor întreruperi ale deputaților Negură și Lupașcu).

Când am venit la putere, am găsit garda națională în câte-va orașe. Eu am îndoit numărul lor. Am găsit cele mai multe orașe fără puști. Eu le-am dat.

D. *Negură*. Consiliile comunale!

D. *I. C. Brătianu*. Cred că negura nu este conștiința țării; când vorbește, mă raport la reprezentanții diferitelor districte și când a-și fi auzit de la ceilalți o asemenea dezaprobară, deși convins poate de contrariu, mi-ași plecat capul...

D. *Negură*. Pe hârtie.

D. *I. C. Brătianu*. Consiliile comunale și județene? Apoi, d-lor, fac apel la amicii d-lui Negură, la d. Lupașcu, care era prefect la Galați și care-mi făcea raporturi peste raporturi ca să disolv consiliul comunal de la Galați; eu i-am zis că nu pot pe

un singur raport să disolv consiliul comunal...

Nu numai atât; am făcut mai mult, am căutat în toate circularile mele să deșept în consiliile comunale și județene drepturile și datoriile cari sunt alipite de funcțiunile lor; ast-fel încât una din acuzările cele mai mari ce mi s'au făcut a fost că am voit să fac din fie-care județ și comună urbană și rurală un stat.

(Oratorul răspunde unei întreruperi).

D-lor, s'a vorbit de alegeri. Mă mir cum a putut onor. d. Apostoleanu să zică adineauri că am întrebuițat puterea noastră în administrațiune pentru a face ca drojdiile societății să iasă deasupra. Onor. d. Apostoleanu să-mi permită să-i spui, putea să vorbească pentru d-lui aceasta dar nu pentru toată Camera. (Aplause); nu putea să insulte toate Corpurile legiuitoare.

După ce respinge acuzațiunile aduse de d. Apostoleanu relative la alegeri, Brătianu vorbește de justiție, spunând că pe nedrept Apostoleanu a acuzat magistratura țării. Trece la finanțe, la drumurile de fier, arătând că guvernul din care făcuse parte a procedat conform cu mijloacele țării și cu interesele ei. Apoi vorbește de armată:

D-lor, onor. d. Apostoleanu ne-a făcut teorii asupra armatei și mă mir cum d-sa

s'a transformat atât de mult și vine a susține teoria pe cari le combătea în acea epocă când d-sa susținea ordinea și când noi susțineam aceea ce d-lui sprijină astăzi, atunci când eram tratați că voim să armăm turba națiunii, că voim să facem o armată de desordine și astăzi tocmai cei ce făceau acele acușări vin să susție contrariul, să ne acușeze că facem armate permanente și să declare că nu voesc decât miliție. Inșă, d-lor; dacă voți totala desființare a armatei permanente, cum credeți d-voastră să formați acele miliții, cum voți să le exercitați astăzi când nici unul din ceilalți Români, cari n'au fost în oștire, nu este deprins cu arma?... Când pe toată ziua streinii ne înșultă, ne amenință și ne-au amenințat chiar atunci când am crezut noi că e bine să avem un principe ereditar dintr'o familie care ne dă garanții, s'au crezut că sunt în dreptul lor să intre în România,—de ce să nu le dăm să înțelegă că dacă le mai vine asemenea poftă, vor găsi aci nu două-trei regimente, dar multe regimente hotărâte a-i primi cu vitejie. Socotesc, d-lor, că e simțimântul cel mai natural al unei ființe vii să dea a înțelege, când voește cine-va s'o calce, că are să se apere. (Aplause prelungite).

Sedința se suspendă pentru zece minute și la redeschidere oratorul urmează.

Arată că acuzațiunile ce s'au adus guvernului trecut, că ar fi căzut din pricina consulilor streini, sunt nefondate. Guvernul s'a retras pentru că a socotit că așa e mai bine pentru țară, căci tot-d'auna sederea îndelungată la putere slăbește pe oamenii politici. Apoi trece la acuzațiunile pe cari d. de Beust, primul ministru al Austro-Ungariei, le-a adus României în Cartea roșie (colecțiune de documente privitoare la afacerile externe ale Austro-Ungariei).

D-lor, ce ne acuză pe noi cartea roșie? Această carte este de 110 pagini și 30 sunt destinate numai României. D-lor, intoleranța religioasă este partea întâia. Ei, d-lor, va răspunde ministerul de astăzi cum am răspuns și noi: nu este intoleranță religioasă ci este o jenă, o inconveniență socială și pot zice națională. (Aplause)...¹⁾

Se mai zice, d-lor, în cartea roșie, că ne armăm peste măsură și că prin urmare n'avem intențiuni bune, n'avem intențiuni numai de apărare, ci și de agresiune, se înțelege. Mai este încă o frază tot în cartea roșie relativă la Sârbi, unde se zice că guvernul Austriei vede cu mulțumire că Serbia se întărește și-și crește puterea în proporțiune cu mijloacele ei. De ce oare ceeace este bine pentru Serbia, nu este bine

¹⁾ De zicea că Evreii sunt persecutați în România.

pentru România? De ce Sârbii, cari sunt înarmați până în dinți, — și aceasta o știe toată lumea—nu îngrijesc pe nimeni? și de ce pentru noi, când din nenorocire numai am votat un proiect de lege ca să ne organizăm puterea armată, dacă nu tot atât pe cât Serbia dar pe jumătate, de ce noi, care nu avem nici o pușcă pentru 50 de Români, ne armăm peste măsură, pe când Serbia, având poate una și două puști pentru fie-care Sârb, nu este prea armată?

Dar ce mă îngrijește mai mult este că s'au făcut administrațiunii trecute imputări că este instrumentul intereselor streine. Cari sunt dovezile? N'a venit cartea roșie cu nici o altă dovadă de cât că puștile cu ac, pe cari le-am cumpărat de la guvernul prusian, ne-au venit prin Rusia. Dar, d-lor, ne vin tunuri și munițiuni de război prin Austria; și judecând tot ast-fel, Rusia ar fi trebuit să zică că suntem instrumentele Austriei...

Ni se zice: de ce puștile să nu vină prin Austria și să ne vină prin Rusia? Fiind-că —cum am răspuns și baronului Eder¹⁾— duceți-vă în Prusia, căutați registrele, matricolele și veți vedea că puștile acelea sunt scoase din fabrica din Dantzig și linia cea

---

¹⁾ Consulul Austriei la București.

mai 'dreaptă ca să vie de la Dantzig în România este prin Rusia...

Eu unul, d-lor, m'am simțit fericit când am fost înștiințat că vin armele. Mai întâi pentru că suveranul Franței o știa; prin urmare nu era nimic complotat pe sub ascuns, cum zice d. Beust; și apoi puștile trecând prin Rusia, prin aceasta s'a ridicat o grijă pentru care toată viața ne-am luptat. De când Rusia a lăsat să treacă armele noastre și ne-a lăsat să ne armăm, ne-a asigurat prin aceasta că nu mai are intențiuni să ne cucerască. Eu am fost foarte fericit că ne-a dat această dovadă și ați dori ca Austria să facă tot așa ca să ne probeze că nu mai are nici un gând asupra noastră; adică să ne lase cu totul liberi de a ne arma, pentru că nu România ar putea să facă umbră unui imperiu așa de mare ca Austria.

Dar, domnilor, noi am mers mai departe cu prudența. Când o soră a mea este măritată, nu am dreptul să mă duc, să mă amestec în menajul ei, nu am dreptul să fac cel mai mic pas care să poată da bănuială soțului ei că a-și voi vreo dată să aduc zânzanie și desbinare în casa lor. Inșă, d-lor, oare când soțul ei, cumnatul meu, va merge până a o maltrata cu brutalitate, când o va trata ca pe o sclavă, când știe că ea este dintr'un sânge nobil (aplause mult prelun-

gite), când voi vedea că ridică cuțitul asupra ei, nu am eu oare dreptul să strig, să-l opresc de la acea crimă? (Aplause entusiaste îndelung repetate pe toate băncile și în toate tribunele). Ei bine, d-lor, am mers cu prudența până la lașitate, fiind-că am înăbușit în inima noastră acel țipăt. (Aplause vii).

Vecinii noștri Maghiari știu: d. Andrassy, d. Klapka și repausatul Teleki, a cărui țărăină o aduc de martoră, știu și pot spune că noi, chiar când eram pe țărâmul revoluționar, când luptam atât pentru noi cât și pentru dânșii în 1849 în mijlocul Parisului chiar, atunci n'au găsit nici un cuvânt, nici o idee din partea noastră că voim să cucerim Transilvania și nu le-am cerut alt-ceva decât să fie consecvenți cu principiile cari le declarau lumii și cu drepturile cari le reclaman pentru dânșii, adică să dea și Românilor aceleași drepturi cari le dau și celorlalte națiuni.

Această conduită a noastră putea să le serve de obezășie, fiind-că atunci nu mai era dreptul istoric, el era rupt de revoluțiune și cu toate acestea n'am voit să avem alt limbaj și altă conduită; pentru că ne-am zis: suntem puțini, 5 milioane numai în România, dar știm că nu aglomerațiunile fac puterea unui stat, ci unitatea și dezvoltarea lui în civilizațiune. Inșă le-am zis: este în înte-

resul vostru să fiți consecinți cu principiile voastre, să nu umblați a da satisfacțiune unor tradițiuni ale trecutului, să nu vă creați greutăți cari pot să vă pună într'o zi în pericol.

Ei bine, d-lor, care om, când pe tarâmul revoluționar este moderat, viind la putere ar fi mai exaltat, oând știe cât de grea e răspunderea faptelor sale?

D-ții Andrassy, Klapka și Turr, acum doi ani veniră în București înaintea bătăliei de la Sadova¹⁾, ca să trateze cu noi și nu le-am cerut nimic nici atunci când puteam reuși, nici atunci nu le-am ținut alt limbaj de cât acela de mai înainte...

Vorbind de Unguri, îmi aduc aminte de ce îmi zicea un Englez alaltă-eri. După multe întrebări ce mi-a făcut, mi-a zis: „Știi ce efect îmi fac acestea? Imi aduc aminte de fabula lupului care căuta gâlceavă mielului că-i turbură apa. Așa sunt și vecinii d-voastră față cu România“.

Eu, d-lor, a-și zice lupului să-și aducă aminte că Ségur²⁾ când vine la istoria Ro-

¹⁾ Sadova, oraș în Boemia. În războiul dintre Austria și Prusia, Austriacii au fost copleșiți bătută (1866) și această înfrângere a lor i-a decis să înceteze luptele și apoi să admită pretențiunile ungarilor. După acest războiu, în 1867, s-a stabilit dualismul austro-ungar.

²⁾ Ségur, istoric francez (1753-1830).

manilor și începe de la fondarea Romei, zice că la cel dintâi pas al Romanilor s'a văzut că ei sunt pui de lei. (Aplauze sgomotoase și repetate).

Noi, cum am declarat, avem elemente de fericire și, dacă vom fi vrednici, vom fi adevărați strănepoți ai Romei. Vom ști cinci milioane cum suntem, să ne facem un loc în societatea statelor europene ast-fel cum alții nu pot să și-l facă, de și sunt mai multe milioane.

Să fie sigure statele vecine că nu vor avea nici un subiect de grijă din partea noastră: dar să nu uite că atunci când vor voi să înjunghie pe sora noastră de dincolo care este măritată cu dânșii, sângele ei le va stropi fruntea și mai curând sau mai târziu, Franța și Roma își vor recunoaște sângele pe fruntea înjunghietorilor și nu vor lăsa pe strănepoții lor să piară. (Aplause entusiaste repetate în sală și în toate tribunele).

Oratorul citează o convențiune cu baronul Eder, consulul Austriac, căruia i-a dovedit cu cifre că s'a exagerat peste măsură când s'a vorbit despre armele aduse în România. Dacă a putut dar diplomații austriaci să exagereze în această privință, poate ori cine să presupue un scop ascuns și în acuzațiile în privința persecutării Israelitilor, acuzațiuni pe cari de altfel guvernul român le-a dovedit cu totul nefundate.

Vin la partea Bulgarilor.

Când s'a zis că guvernul român organizează bande bulgare cu cari voește să surpe imperiul otoman, am zis și reprezentanților puterilor: Cum se poate crede că noi, cari am dat dovezi că nu suntem negliobi, am putea să ne dăm de cuceritori, când mijlocele ne lipsesc? ar fi o orbire din parte-ne. Dar să zicem că D-zeu ne-a orbit ca să ne piarză —fiind-că atunci când D-zeu voește să piarză o țară, mai întâi îi ia mințile—să zicem că ne-a luat mințile și am voit să surpăm imperiul otoman, ca să ne facem ce? Să ne facem la rândul nostru imperiu? Aceasta e mai mult decât absurd, e ridicol. Dar în sfârșit am voit să trecem în Bulgaria. Negreșit toate acestea nu puteau să se facă decât cu concursul guvernului întreg: prin urmare trebuia să fie de acord și guvernul și tronul și chiar țara, căci țara trebuia să fie pusă în acțiune. Și ast-fel fiind, noi cari eram la putere, cari aveam o oștire la dispozițiune, cum puteți d-voastră să credeți că pentru a face un fapt așa de uriaș, ne-am fi mulțumit să strângem 150 de brutari, pastramagii, bragagii, câți-va indivizi cari au fost în armata Serbiei și cu aceștia concentrați la Petroșani să pornim în Turcia ca să surpăm imperiu otoman?...

Ni se face acuzarea că se conspiră în Ro.

mânia; dar, cum am zis-o și în notele noastre diplomatice, s'au adunat nu odată, ci de douăzeci de ori bande în Rusia, în Polonia, în Turcia, chiar în Franța s'au făcut conspirațiuni fără știrea autorităților. Pentru ce n'ar fi oare asemeni conspirațiuni și în București?... Datoria noastră, după instituțiunile ce avem, se mărginește a supraveghia și numai când se efectuează o faptă atunci trebuie oprită: atât ne permite constituțiunea.

Dar ce am făcut noi în chestiunea de față? Indată ce am aflat că s'au adunat 150 de oameni la Petroșani și au trecut dincolo, am împănăt cu oștăre toată granița, am făcut ceva mai mult, am violat constituțiunea, am violat legile țării, căci am luat oameni bănuiți de a fi în conspirațiunile bulgare și i-am închis fără să-i trimit mai multe luni înaintea justiției, am făcut însă aceste călcări de legi fiindcă credeam că e pentru un interes național, ca să scăpăm țara de mânia ce se ridicase asupra ei și pentru aceasta vă voi cere un bil de indemnitate.

Întrebați pe toți Bulgarii din țară dacă un an de zile n'am stăruit continuu pe lângă dâșii pentru ca să evite ori-ce conflict. Am stat nopți întregi fără să dorm, la telegraf, înconjurat de mulți bulgari cunoscuți și-i conjuram să nu compromită România care

n'a fost pentru dânșii o mamă vitregă, ci o mamă bună și tandră. Le-am zis: „A-ți venit în țară și a-ți găsit azil și a-ții găsit frați cari v'au pus la masa lor și v'au săturat; nu răspundeți drept recunoștință pentru binele ce a-ți găsit la dânșii cu ingrati-tudine“... Bulgarii au răspuns, d-lor, la ape-lul nostru, că n'au mai făcut nici o mișcare; am a le arăta toată recunoștința mea...

Dar poate că Turcia nu s'a arătat mulțumită, pentru că n'am voit să fim călăi... Noi cari suntem un stat mic, avem inima mai aproape de cap și ast-fel nici-odată nu ne putem compara cu statele mari, nici o-dată nu putem avea acea libertate de inte-ligență pe care o au ele, încât să putem spânzura și măcelării oameni. (Aplauze nu-meroase. Nici-odată n'am putut și nu am putea trăda pe Bulgarii din România și să-i dăm la spânzurătoare, fiindcă atunci Dum-nezeu ne-ar fi blestemat și România în ade-văr ar fi pierit. (Aplauze frenetice și pre-lungite)...

Ei bine, domnilor, faceți și d-voastră așa cum am făcut noi, nu faceți ca acei cari prin vorbele lor voesc să nască iarăși luptele sfâșietoare între noi; ci să lucrăm toți îm-preună și atunci fiți încredințați că ne vom arăta în fața lumii întregi că suntem Ro-

mâni, că suntem uniți și că merităm toate acele instituțiuni ce ne-am creat.

Pentru aceste motive dară vă conjur ca să votăm adresa așa cum ni s'a propus de comisiunea noastră; prin ea să arătăm tot ce simțim și ce voim; să arătăm că suntem o națiune tare și energică, iar nu cecace zic chiar ziarele puterilor amice nouă. Fiind-că vorbesc de acele ziare, v'ași citi ceea-ce s'a văzut publicat în Corespondența generală a Germaniei de Nord, unde se zice: „Cum a-ți crezut că o să avem mai multă simpatie pentru o națiune slabă, care n'are nici un titlu, care n'a știut să lupte cum a luptat națiunea maghiară contra tuturor furtunelor de și-a scăpat individualitatea cu puterea sa proprie?“. Ei, bine, să dovedim Europei, să dovedim lumii, care se îndoește de noi, că putem mult cu toate că n'am fost în condițiunile nenorocite ale Maghiarilor, cari aveau într'o mână sabia și în cealaltă scep-trul sft. Petru...

Voci. Sf. Ștefan.

D. I. C. Brătianu. Nu; Sfântul Petru, fiind-că totdeauna când năvăleau asupra noastră veneau și cu o bulă din partea pa-pai pentru ca să cucerească și să extermine pe eretici. De aceea Ungaria a luptat singură, căci ea lupta cu tot catolicismul Europei, pe când noi totdeauna am avut să

luptăm cu năvălirile Tătarilor, cu năvălirile Musulmanilor, cu năvălirile Polonilor și totdeauna singuri. Dacă Ungaria a scăpat individualitatea sa în condițiunile acele favorabile, și noi, în condițiunile cele mai grele, am scăpat naționalitatea noastră și astăzi ne aflăm o naționalitate ce eșe în fața lumii cu o individualitate care merită a i se purta de grijă!

D-lor, actul nostru astăzi e adresat și Europei, căreia îi spunem ce suntem și ce ne aflăm în stare de a fi, de a trăi, de a ne apăra. Vă rog, vă conjur, a-l vota așa cum este și să cază asupra oapului meu răul ce ar putea rezulta din el pentru România.

(Aplauze unanime și entusiaste).

IOAN C. BRĂȚIANU

OAMENII NOSTRII POLITICI

NOTIȚA ISTORICĂ

Incheem colecțiunea de față cu două fragmente din două discursuri ale lui Ioan Brătianu. Nu facem nici un comentariu: marile învățăminte, frumoase îndemnuri ce rezultă din ele pentru ori ce român vor fi lesne înțelese și simțite. O ! de-ar fi și urmate !

OAMENII NOȘTRII POLITICI

Eu nu mă îngrijesc, d-lor, dacă voi avea concurență la putere; propunerea mea este de a aduna, de a crea elemente puternice, care să fie capabile a conduce România în orice împrejurări. Pentru ce mă acuză oare pe mine că sânt tiran, că sânt despot? Pentru că din nenorocire nu sânt multe individualități în țară care să afirme, care să susțină cu tărie o idee, să urmeze fără clintire o cale. De ce v'ați întrunît în jurul meu? Fiindcă aveți lipsă de oameni și sânteți siliți să vă uitați astăzi la mine. Aceasta dovedește o stare de slăbiciune a societății noastre. Prin urmare, când eu fac tot posibilul ca tot ce este capabil în România să-i dau ocaziune de a se face cunoscut de țară, nu fac oare prin aceasta un serviciu națiunii?

Răposatul Quinet zicea într'o zi: „Ce fericiți sânteți voi Români! Ca să ne distingem noi trebuie să fim oameni de geniu; dar la voi

unde aveți totul de făcut, fiecare Român fără multă osteneală se poate distinge". Din nenorocire, d-lor, nu facem ast-fel; în loc să punem toată activitatea noastră, ca să câștigăm timpul ce am pierdut din cauza multor nenorociri și invasiuni barbare ce au venit peste noi, ne pierdem toată vigoarea în acuzări nedrepte, în lupte personale.

D-lor, avem o țară din cele mai bine înzestrate de D-zeu; avem un popor care, chiar după mărturisirea străinilor, este unul din cele mai bine înzestrate cu inteligență naturală; nu ne rămâne de cât să ne punem cu toții a lucra la dezvoltarea noastră economică, științifică și morală, ca să mergem departe.

Până la 1848 știți, d-lor, țara noastră fusese cu totul izolată de mișcarea europeană, căci toate instituțiunile noastre cele vechi, toate tradițiunile noastre, ni le pociseră fanarioții și erau în starea cea mai mizerabilă. Inșă, d-lor, și despotismul și autrocația și aristocrația, toate regimurile au și părțile lor bune pe lângă multe rele; dar la noi nu era nici autocrație națională, nici aristocrație națională, nu era nimic, era un amalgam, începând dela fanarioți și până la anul 1848, și prin urmare poporul simțea trebuință de a eși din această stare de lucruri și din punctul de vedere social și economic, și din cel politic și național. Oamenii cari erau mai ageri s'au

pus în capul acelor idei și au luat inițiativa acțiunii, și acei oameni între cari sunt și eu, am jucat un rol mare, poate fără să-l merităm, nici prin știința noastră și nici prin inteligența noastră cea mare; de cât numai că întâmplările au adus ca noi să devenim expresiunea activității naționale, „partida acțiunii“ cum ne zicea baronul Offenberg în raporturile sale către Petersburg. Astfel negreșit, din împrejurări, din întâmplare în întâmplare am jucat un rol pe care în societățile regulate nici odată nu puteam să avem pretențiunea a-l juca, fără a rămâne ca niște caraghioși.

Eu, mi-aduc aminte când s'a strâns întâii divanul „ad-hoc“, dacă prințul Bibescu ori Știrbei s'ar fi pus în capul marilor trebuințe ale țării, în capul mișcărilor naționale, negreșit că noi rămâneam fără nici o acțiune, căci eram fără pozițiune în țară, veneam ca niște prîbegi după drumurile cele mari ale Europei.

Însă ei, d-lor, n'au voit să devină expresiunea țării, n'au știut să înțeleagă aspirațiunile ei; de aceea am rămas noi și am jucat rolul cel d'întâi.

S'a închis acea epocă. Acum, odată cu împlinirea dorințelor națiunii, tinerimea ca să ajungă trebuie să muncească, trebuie să facă adevărate servicii, și servicii de acelea care nu cer numai o acțiune „d'éclat“; căci Michelet

zice: „nu este erou acela care într'un moment dat face un act de mare curaj; erou este acela care în toată viața lui, de dimineată până seara își face datoria. „Aceasta este mai greu.

Pentru noi, d-lor cum văzurăți, lucrul a fost mai lesne, dar astăzi, ca să se ridice, trebuie sudori și sudori de sânge, de multe ori trebuie să muncească de dimineată până seara și să se deosibiască prin moralitate și devotament pentru binele public, ca să poată ajunge să fie în capul trebilor societății. Aceasta, d-lor nu este lucru lesne; și de, noi am trăit zi cu zi, de vr'o două-trei secole; noi ne-am deprins prin muncă continuă de dimineată până seara pentru această țară, să urmăm aceași idee necontenit. Prin urmare trebuie să facem pentru această educațiune și știți că această facultate nu se dobândește de odată, că ea chiar se moștenește și se mărește din generațiune în generațiune. Când cei tineri ar zice: cum Goleșcu, Heliade, Rosetti, Brătianu, etc. au ajuns ca să joace rolul cel d'ântâiu în această țară? Acestora le-ași răspunde: sau au pretențiuni mari, sau că fac nebunii! Poate și dânșii mi-ar zice: apoi d-voastră nu ați făcut tot astfel; nu v'a tratat lumea de nebuni?... Dar acești tineri trebuie să înțeleagă că principiile și dorințele naționale pentru cari am lucrat zecimi de ani noi cu mai

mulți bărbați distinși din generațiunea bătrână, s'au realizat și că acum trebuie zecimi de ani de muncă pentru ca acele principii să-și dea rodul lor. *Iar tinerii cari au focul sacru pentru binele țării și vor să se distingă și să se urce așa de sus pe scara socială, să nu uite că numai munca, moralitatea, meritele și serviciile aduse țării trebuie să fie regula.*

SFÂRȘIT

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
<i>Luca Cirjă</i> . Discurs adresat regelui polon	1523 5
<i>Mihaiu-Viteazul</i> . Discurs înaintea luptei de la Călugăreni 1595	21
<i>Antim Ivireanul</i> . Predica la urcarea în scaunul mitropoliei 1709	27
<i>Veniamin Costache</i> . Cuvînt pentru pace și înfrățire 1811—1821	39
<i>George Lazăr</i> . Despre decadența Romînilor și începerea înălțării din nou	47
<i>M. Cogălniceanu</i> . Discurs introd. la cursul de istorie națională 1843	53
<i>C. Negri</i> . Trecutul și viitorul Romîniei 1848	77
<i>Sim. Bărnuț</i> . Romînia și Ungurii 1848	85
<i>Vasile Boerescu</i> Despre însemnătatea unirii 1859	117
<i>Anastase Panu</i> . Discurs cu ocazia medaliai 1859	123
<i>M. Cogălniceanu</i> . Discurs după alegerea lui Cuza 1850	129
<i>C. A. Rosetti</i> Discurs către D-nitorul Cuza 1859	135
<i>T. Cipariu</i> . Puterea de viață a nat. rom. 1869	143
<i>Barbu Calargiu</i> . La unirea definitivă 1860	153
<i>M. Cogălnicranu</i> . În bunătațirea soartei țărănilor 1861	161
<i>Ion C. Brătianu</i> . Politica externă a Rom. 1863	193
<i>Ion C. Brătianu</i> . Oamenii politici ai Romîniei	213

VERIFICAT
2017

VERIF. IT
108

Cultura sufletească a unui om n'o poate face decât arta și, mai larg și mai de-adreptul, literatura, mai ales aceia care vorbește în însăși limba ta, de sentimentele, de moravurile, de idealurile: ale neamului tău, ale tale, ale unuia care'ți este superior ție, și spre care năzuești.

Cea mai însemnată cultură este invederat cea sufletească. Fără suflet, cea mai destoinică inteligență dăunează aproapei și obștii.

De aceia tipărim cărți de literatură, îndemnăm lumea să citească și ridicăm statui marilor scriitori. «*Biblioteca pentru Toți*» nu este o publicație de câștig, ci de bunătate, de iubirea aproapei, de iubirea țării și a omenirii.

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

FR. BURNETT

MICUL LORD

— Traducere de Iosif Nădejde —

Educatorii și în general părinții, cari au voit să iacă educația copiilor lor prin citit, s'au izbit întotdeauna de lipsa unor cărți atrăgătoare pentru copil, cu conținutul *morol* și *educativ* și, în acelaș timp, de o necontestată valoare literară. Și nu numai literatura noastră, dar chiar și alte literaturi nu sunt bogate în astfel de scrieri.

Printre puținele lucrări din literatura universală, cari răspund acestui scop, una din cele mai bune este fără îndoială *Micul Lord Fauntleroy* de Fr. Burnett.

Intr'o formă literară desăvârșită, este redată o povestire extrem de interesantă, a vieții acestui nobil,—istorisire care are darul de a trezi în copii toate simțimintele generoase și nobile. Este cartea ideală de educație și nu există limbă cultă, în care să nu fi fost tradusă.

Traducerea românească a d-lui Iosif Nădejde este desăvârșită din toate punctele de vedere.

Lucrarea — însoțită de numeroase și reușite ilustrații — se găsește în No. 747-748 din „Biblioteca pentru toți”.

CE E CÉRUL?

(ASTRONOMIE POPULARĂ)

de **CAMILLE FLAMMARION**

No. 357—359

Dintre toate scrierile celebrului astronom francez, cea mai cunoscută și mai populară este, de sigur **Ce e Cérul?** A avut, nu numai în Franța, dar în toate țările culte, unde a fost tradusă, succesul cel mai desăvârșit. Explicația acestui fapt stă în talentul de popularizator al lui Flammarion, în darul lui neîntrecut de a prezenta adevărurile științifice cele mai grele sub o formă ușoară, plăcută și pe înțelesul tuturor. În lucrarea aceasta, învățatul francez a voit, după cum spune singur, să rezume pentru o mai ușoară cetire, la îndemâna tuturor inteligențelor curioase de a se instrui, totalitatea descoperirilor și să facă o cărticică, care să fie un roman al cerului. Și e chiar un roman. Cititorul e captivat de la început de frumusețea stilului și citește o operă aleasă literară; abia la sfârșit bagă de seamă că a rămas cu multe, variate și serioase cunoștințe astronomice.

Traducerea — făcută cu multă îngrijire de d. Victor Anestin — e prevăzută cu 64 gravuri, care fac și mai lesnicioasă înțelegerea cuprinsului. Prețul 12 lei.

De acest autor „Biblioteca pentru Toți” a mai publicat interesante lucrări după cum se poate vedea în catalogul „Bibliotecii pentru toți”; cataloage se trimet gratuit la cerere de către Librăria editoare „Universala” Alcalay & Co București, Calea Victoriei, 27.

Sănătatea copiilor

REGENERAREA NEAMULUI

Din

ediția germană

s'au vândut

peste

400,000

exemplare

15 MINUTE

de exerciții pentru sănătate pe zi

SISTEMUL MEU

DE

J. P. MÜLLER

Fost locotenent de geniu. Klampenborg. Danemarca

Reapare în „Biblioteca pentru toți“

cu 43 de ilustrațiuni și un tabelon de înlăbușirea timpului

Această carte este tradusă în toate limbile și este foarte pretabilă. Tradusă în românește, a avut un mare succes.

Extras din Catalogul Bibliotecii pentru toți

Alexandri V. Fântâna Blanduziei, piesă	
in versuri	283—3
" Legende	193—4 b.
" Lăcrămloare	183
" Suvenir (versuri)	184
" Mărgăritărele	185—86
" Ovidiu, dramă	180—182
" Ostașii noștri	191
" Pasteluri	187
" Poezii populare	443—45
" Teatru, vol. I, Cetatea Neamjului, Cinel-Cinel etc.	199—9 b.
" Teatru, vol. II, Florin și Florica, Piatra din casă, etc.	200-200 b.
" Varia, poezii	188
" Despot Vodă, legendă istorică în versuri	322—23
Alexandria, sau isprăvile marelui Ini-	
păral Alexandru Macedon	467—68
Al. George. Sapho (in versuri)	925
Alina G. Artă de a vorbi în societate	
și la diferite ocazii. Din capito-	
lele cele mai însemnate am putea	
cită: debuturile în artă vorbirii,	
glasul oratorului, rostirea, articu-	
larea, dicțiunea, punctuația, înainte	
de a vorbi, în timpul discursului,	
după discurs.	865—66

Extras din Catalogul Bibliotecii pentru toți.

- Alina G.** Buna cuviință. Cum să se poarte omul în societate . . . 385—7 b
- „ Secretul stilului. Sfaturi asupra felului de a scrie mai marilor noștri în toate împrejurările vieții și modele epistolare desăvârșite. . . 1123—26
- Amicis Edm. (Cuore).** Inimă de copil. În această carte se povestește înduioșător și de toată frumusețea un întreg an școlar al unui băiețuș din clasele primare. E o povestire, aproape zilnică, a multor întâmplări, vreme de un an, în viața micului școlar, din care autorul — unul din cel mai mari scriitori ai Italiei — face să respire dragostea de neam, de steag, de credință strămoșească. Ediție ilustrată bogată. Traducere de Traian G. Stoeneșcu . . . 426—29
- „ O moarte pe câmpul de război . 772—72 b
- Andersen.** Povești alese . . . 1
- „ Carte de chipuri fără chipuri . . . 100
- „ Grădina raiului, povestiri cu ilustrații, trad. de B. Nemțeanu . . . 657—58
- Andreiew.** Anatema. Piesă, pentru care autorul a fost excomunicat de sinodul rus din Biserica creștină . . . 684—85